

קבץ

תּוֹרַת הַנַּחַל

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקון העדרים, להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמוצים

בענין קדשת הדבור

– לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לח

אשר נאמרו בשלחן הפהור של

מרן מוהרא"ש שליט"א

בסעדת רעוא דרעוין פּרשת ממות-מסעי – תשע"ב

ידבר מנחיצות וחובת הדבקות בו ותבנת שזוכים לה על ידי קדשת הדבור שעל ידי זה זוכים לבחינת תפלין שהיא המדרגה שאיננו מסיים דעת ממנו ותבנת כרגע, ויגלה חקר המפקיד דבורו ויבאר שפנה תלוייה כל קדשתו של האדם, ויבאר את ענין פרשת ממות והסמיכות שלה לבגדים ישראל לארץ

הקדושה כי הא בְּהַא תְּלִיָא

תצא לאור ערב שבת קדש פרשת ממות-מסעי תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא 'היכל הקדש' חסידי ברקלב

נייר הדפוס ירושלים תורכ"א

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פְּרֻשֶׁת מַטּוֹת-מַסְעֵי ה'תשע"ג

מֵאמֵר

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'

בְּסְעוּדָה שְׁלִישִׁית, סְעוּדַת רְעוּא דְרַעוּוֹ, דִּבְרַ מוֹהֲרָא"ש נ"י דְבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד עַל פִּי דְבְרֵי רַבְנֵנוּ ו"ל בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָא"ן חֶלֶק א' סִימָן ל"ח, תַּמְדָּבֵר מִקְדָּשֶׁת הַדְּבוּר, עֵינֵי שָׁם.

לְבָדוּק אִידֵי אוֹתוּזִים בְּדִבְקוּת הַבוּרָא עַל יְדֵי קְדָשֶׁת הַדְּבוּר פְּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, רַבְנֵנוּ ו"ל אוֹמַר (מוֹהֲרָא"ש נ"י חֲזוֹר עַל פֶּמָה נְקוּדַת שְׁבַתוּרָה זוֹ שֶׁל רַבְנֵנוּ ו"ל), כִּי צָרִיד בָּל אָדָם לְפַשְׁפֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יְעַת, אִם הוּא דְבוּק בְּהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, וְחַסִּימָן שֶׁל דִּבְקוּת הוּא תְּפִלִּין, כִּי תְּפִלִּין הֵם סִימָן עַל הַדְּבְקוּת, וְאִי אֶפְשָׁר לְבוּא לְבַחֲינַת תְּפִלִּין, אֲלֵא שְׂנִיעֵלָה אֶת הַדְּבוּר וְיִתְקַנְהוּ וְכוּ'; עֵינֵי שָׁם בָּל זֹאת בְּדְבָרֵי רַבְנֵנוּ ו"ל.

אסור להסיח דעת מהדבקות בחינת תפלין אפילו רגע אחד
 והסביר מוה"רא"ש נ"י, כי הגנה בודאי עקר התכלית בזה העולם,
 הוא לבוא לידי דבקות גמורה ומחלטה בו יתברך, עד שלא יסיח
 דעתו ממנו יתברך כלל, וכמו שכתוב (תהלים מז, ו): "שויתי הו"ה
 לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט". והדבקות הזאת נקראת "דבקות
 התפלין". כי על התפלין הקדושות אמרו חכמינו הקדושים (שבת יב
 ע"א): 'חוב למשמש בתפלין כל שעה ושעה, קל וחמר מציץ, מה ציץ
 שאין בו אלא אזכרה אחת, אמרה תורה, ותיה על מצחו תמיד,
 שלא יסיח דעתו ממנו, תפלין שיש בהן אזכרות הרבה, על אחת
 כמה וכמה'. פרוש, על הציץ היה כתוב שם הו"ה פעם אחת, ותיה
 חרוט בו "קדש לתו"ה", ותיה אסור לכהן גדול להסיח דעתו ממנו,
 כל זמן שלבוש בו, קל וחמר לתפלין, שיש בהם עשרים ואחת
 אזכרות, שאסור לאדם להסיח דעתו מהן, כל זמן שהוא לבוש בהן,
 נמצא, שאסור להסיח דעת מן התפלין כלל, רק מקום בהן את
 מצות הדבקות בהשם יתברך, עד שיוכח שיהיה שם הו"ה קבוע
 לפני עיניו בקביעות עצומה. ולכן הסימן של הדבקות היא תפלין,
 כל עקר מצוה זו היא להביא את האדם לדבקות תמידית בו
 יתברך.

אי אפשר לזכות לדבקות כי אם בפשיט לאדם דבור נקי וטהור
 אבל אי אפשר לבוא לידי דבקות התפלין, כי אם על ידי שיעלה את
 הדבור ויתקנהו, כי הדבור קשור ביחד עם דבקות התפלין, וכמו
 שנקראים התפלין "מוטפות", על שם הדבור, על שם (יחזקאל כא, ב):
 "והטף אל דרום", לשון דבור (כמוכא ברש"י סוף פרשת בא, עין שם), כי אי
 אפשר לזכות לדבקות אמתית בו יתברך, כי אם בפשיט לאדם דבור
 נקי וטהור, ומדבר בכל עת דבורים קדושים של תורה ותפלה, וכן
 מדבר דבורי אמונה ויראת שמים עם כל מכיריו ומידעיו, ונזהר
 מאד מלדבר דבורים רעים ופגומים, ואז הדבור יביא אותו אל
 דבקות השם יתברך, עד שלא יסיח דעתו ממנו יתברך כלל, מה
 שאין בן הפוגם בדבורו, חס ושלום, ומדבר כל העולה על רוחו, עד
 שבא לידי דבורים רעים ואסורים, רחמנא ליצלן, הדבור עושה רוח
 סערה בתודתו מהו ודעתו, עד שאי אפשר לו לבוא לידי דבקות השם
 יתברך כלל.

הרוצה להיות דבוק בו יתברך תמיד ישמר על דבורו מאד
 ואומר רבנו ז"ל, שנהו פרוש הפסוק (תהלים קמה, ח): "רוח סערה עשה
 דברו", שעקר הרוח סערה שנעשה במח האדם, עד שכל מהו
 מבלבל ומטשטש מאד - הכל נעשה על ידי דבורו, שאינו שומר

אותו פראוי, וכמו שכתוב (קהלת ג, ז): "כל עמל האדם לפיהו", ואיתא בזהר הקדוש (שמיני מב ע"א): 'בגין פיהו, דלא נטר ליה, פרוש, מחמת פיו, שאינו שומר אותו, והרוצה להיות שומר מכל רע ברוחניות ובגשמיות, עליו להתזהר ביותר לשמור על דבורי פיו, ואז יהיה שומר מכל, וכמו שכתוב (משלי כא, כג): 'שומר פיו וילשונו שומר מצרות נפשו, וגם על ידי זה ינצח כל אויביו, וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן לה): 'מי שחוא עצור במלין, לא יוכל אותו שום אדם'. נמצא שהראשית והתחלה של הדבקות בו יתברך, היא רק על ידי הדבור - שיקדש דבורו בקדושה יתרה, וירבה מאד לדבר דבורים קדושים של תורה ותפלה והתבודדות אל השם יתברך, וכן ירבה לדבר עם אחרים דבורי אמונה ויראת שמים, כי על ידי זה יזכה לטהר ולישב את מחו בדבקות התפלין הקדושים, עד שיהיה דבוק בו יתברך בכל עת, אשרי לו ואשרי חלקו.

מה השיבות של פרשת נדרים בתנאי לבניסתם לארץ ישראל וקשר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע, בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בתחלת פרשת השבוע את פרשת נדרים ושבועות, וכמו שכתוב (במדבר ל, ג-ב) וידבר משה אל ראשי

המפות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאמר אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו ועשה. וצריך להבין ולקבץ:

א. למה מקומה של פרשה זאת, כאן לפני כניסתן של נשמות ישראל לארץ ישראל, שמשה רבנו מזהיר אותם ביותר על עון נדרים ושבועות, שנראה באלו זה הכנה ותנאי לכניסתן לארץ הקדושה?

ב. וכן צריך להבין, מהי ההקדמה שאומר להם "זה הדבר אשר צוה ה'", מה שלא מצינו בן ברב מצוות התורה?

כח ביר האדם לברא אסור חדש על ידי הדבור שלו והנה על פי דברי רבנו ז"ל הנ"ל מוכן הענין מאד, כי מפרשת נדרים ושבועות יוצא למוד עצום על גדל קדשת הדבור, כמה צריכים להזהר כדיבור, ואת זה לומדים מפרשת נדרים ושבועות שהם לכאורה דבר תמה שייכל האדם לאמר על עצמו איזה דבר או לחיב עצמו בדבר על ידי נדר ושבועה. נמצא, שהאדם יכול לעשות לעצמו תורה ומצוות חדשים שאינם מפרשים בתורה, כי על ידי נדר ושבועה (הינו על ידי כח הדבור שלו) הוא יכול לעשות לעצמו

מצוה ועברה מפל דבר שבעולם אף על פי שאין בזה הדבר שום מצוה ועברה על פי התורה (עין לקוטי הלכות נדרים הלכה ב).

מחקר אסור נדרים למדים שלא להוציא מהפה פתם דברים וכתב הדבור כל כף חמור, עד שאמרו חכמינו הקדושים (שבת לב ע"ב): 'בעון נדרים בנים מתים בשחן קטנים'; רחמנא ליצלן. ואיתא בבעל הטורים (פסוק ב) 'נדרים' בגימטריא רוצ"ח, כי חשוב פרוצת, אם אינו מקים נדרו, עין שם. נמצא, שמפרשת נדרים ושבועות נלמד כמה צריכים להזהר בקדשת הדבור, ולהשתמש בו רק לדבורים קדושים של תורה ותפלה, ולא להוציא דבריו לבטלה בנדרים ושבועות, שאינו עומד לקים אותם, וכן לשמור מאד על דבורי אשתו ובנותיו, ששכיחות ביותר לעשות נדרים ושבועות, ולהפך ולבטל את כל הנדרים והשבועות שלקחן לבל תפשלנה בהם.

"זה הדבר אשר צוה ה' – זה הדבור: לשמור על קדשותו ולכן שפיר מתהילה הפרשה עם הקדמת "זה הדבר אשר צוה ה'", הינו שמעורר אותם על קדשת "הדבור" שהוא "זה הדבר", שצריכים להזהר בו מאד, כי הדבור הוא עקר הכלי, שמביא אדם לדבקות השם יתברך באמת, וכמו שפרש רש"י (פסוק ב) משה

נתנבא ב'כה אמר ה', והנביאים נתנבאו ב'כה אמר ה', מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון "זה הדבר", עין שם. פי משה רבנו זכה לדבקות אמתית בו יתברך בתכלית הדבקות, וכמו שכתוב (במדבר יב, ח): "פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בהיודות ותמונת תו"ה נביט", וכל זה היה מחמת גדל קדשת דבורו, ולכן היה מעורר נשמות ישראל גם כן על קדשת הדבור, ואמר להם "זה הדבר אשר צוה ה'", פי דיקא על ידי קדשת הדבור זוכים להגיע אל הדבקות האמתית בו יתברך, עד שיראה אלקותו יתברך מכל דבר, ולא יסח דעתו ממנו יתברך כלל.

קדשת הדבור, קדשת התפלין וקדשת ארץ ישראל - אחת הן:

וזהו התקדמה של בניסת נשמות ישראל לארץ ישראל, פי מבאר בדברי רבנו ז"ל (שבחי הר"ן סימן לא), שפוד התפלין הם סוד ארבע רוחות של ארץ ישראל, עין שם. נמצא, שקדשת ארץ ישראל מקשרת מאד אל דבקות התפלין הקדושות, וכמו שמוזכר בפרשת תפלין כמה פעמים קדשת ארץ ישראל, וכמו שכתוב (שמות יג, א): "והיה פי ביאף ה' אל ארץ הכנעני והחתי וגו'. וכן (שם יא): "והיה פי ביאף ה' אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לך" וגו', וכן (דברים יא): "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה'

לְאָבוֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם" וְגו'. וְלִכְּנֵן הַקָּדִים מֹשֶׁה רַבְּנֵנוּ לְהַזְהִיר אוֹתָם
עַל גְּדֹל קְדוּשַׁת הַדְּבֹר, כִּי דִיקָא עַל יְדֵי קְדוּשַׁת הַדְּבֹר, יִזְכּוּ לְבוֹא אֶל
קְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֵל דְּבָקוֹת הַתְּפִלִּין, לְהִיּוֹת דְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּכָל עֵת.

זֶה לְעֵמֶת זֶה כָּל כַּחוֹ שֶׁל בְּלָעַם הָיָה עַל יְדֵי הַדְּבֹר הַפְּגוּם
וְנָחַו הַמְשִׁיב הַפְּרָשִׁיּוֹת הַכְּתוּבוֹת אַחֵר פְּרָשַׁת נְדָרִים וְשְׁבוּעוֹת,
שְׁמֵת־חֵיל עִם פְּרָשַׁת מִלְחָמַת מִדְּיָן, וְכִמּוֹ שְׁכַתוּב (בַּמְדָּבָר לֹא, ב): נִקְּם
נִקְּמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִיָּנִים אַחֵר תַּאֲסֹף אֶל עַמּוּדָה, כִּי מִלְחָמַת
מִדְּיָן הִיְתֵה גַם בֵּן מִלְחָמַת הַדְּבֹר הַקְּדוּשׁ, נִגְדַּד הַדְּבֹר הַפְּגוּם, וְכִמּוֹ
שְׁאִמְרוּ הַכְּמִינֵנוּ הַקְּדוּשִׁים (מוֹבָא בְּפִרוּשׁ רִשׁוֹ בַּמְדָּבָר כֵּב, ד): 'מָה רָאָה
מוֹאָב לְפִיזֵל עֲצָה מִמְּדִיָּן, בִּיּוֹן שְׂרָאוֹ אֵת יִשְׂרָאֵל נוֹצְחִים שְׁלֵא כְּמִנְהַג
הָעוֹלָם, אִמְרוּ, מִנְהִיגִם שֶׁל אֱלֹהֵי בְּמִדְיָן נִתְגַּדַּל, נִשְׁאֵל לָהֶם מַה מִּדְּתוֹ,
אִמְרוּ לָהֶם, אֵינן כַּחוֹ שֶׁל בְּפִיּוֹ, אִמְרוּ אִף אֲנֵנוּ נְבוֹא אֲלֵיהֶם בְּאָדָם
שְׁכַחוּ בְּפִיּוֹ; עֵינן שָׁם. נִמְצָא, שְׁכָל עֵקֶר כַּחוֹ שֶׁל בְּלָעַם הַרְשָׁע הָיָה
עַל יְדֵי דְבִגְרֵי פִיּוֹ הַפְּגוּמִים, שְׁזָהוּ סוּד (בַּמְדָּבָר לֹא, מו) הֵן הִנֵּה הָיוּ לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל "בְּדָבָר" בְּלָעַם לְמִסַּר מַעַל בַּה' עַל "דְּבָר" פְּעוּר וְגו', שְׁעֵקֶר
מִמָּאָתוֹ שֶׁל בְּלָעַם הִיְתֵה עַל יְדֵי דְבֹר וְהִבֵּל פִּיּוֹ הַמְּבֹא (לְקוּטֵי מוֹתְרָן
חֶלֶק א' סִימָן מו).

נדרים ושבועות, ועורר אותם על קדשת הדבור, בזה היה להם הפח לצאת למלחמה על מדין, ולנקם מהם מה שהכשילו אותם בדבורי פיהם.

כל העומד לבטל ישראל מן הדבקות, כאלו עומד נגדו ותברך וזהו מה שכתוב (פסוק א'), **נקמת בני ישראל מאת המדינים, ואחר כך (פסוק ג) נקמת ה' במדין, ופרש רש"י, לפי שעמדו בנגד ישראל, נחשבו הם כאלו עמדו נגד הקדוש ברוך הוא, עין שם. כי כל עקר עבודתם של ישראל לזכות לדבקות אמתית בו יתברך, שהוא דבקות התפליון, ולבא לידי קדשת ארץ ישראל, שגם בן נחשבת בדבקות התפליון, ולכן הנקמה של בני ישראל, היא הנקמה של הקדוש ברוך הוא, כי בני ישראל דבקים בו יתברך, וכל העומד לבטל אותם מן הדבקות בו יתברך, כאלו עומד נגד הקדוש ברוך הוא, ועל ידי שנוקמים מאויביהם, מגלים גדל קדשת הדבור, ומה יכולים לזכות על ידה.**

על ידי קדשת הדבור זוכים לארץ ישראל וזהו המשך פרשת בני גר ובני ראובן, אחר פרשת מלחמת מדין, שהוא תחלת ירושת הארץ, כי היו מוכנים לפגם לארץ ישראל על ידי קדשת דבורם, וכן אחר כך פרשת אלה מסעי בני ישראל וגו',

שהם המסעות לבוא לארץ ישראל, ואחר כך כל גבולי ארץ ישראל
 בפרטיות, כמו שכתוב (במדבר לד, ב): **זאת הארץ אשר תפל לכם
 בנחלה ארץ בנעז לגבלתייה** כי כלם מורים על הדבקות של נשמות
 ישראל בו יתברך, שהיא דבקות התפליו, והכל מתחיל עם קדשת
 הדבור, היוצאת מפרשת נדרים ושבועות, כי עקר הדבקות תלוי
 בקדשת הדבור, ואשרי הזוכה לקדשת הדבור באמת.

המפקיר דבורו הריהו כרוצח נפשות רחמנא ליצלו

ובזה יש לומר גם המשך וקשר של פרשת הורג נפש בשנגה וערי
 מקלט הכתובה בפרשה, כי איתא בדברי הבעל הטורים הנ"ל,
נדרים בגימטריא רוצח, כי המפקיר דבורו, וגם נכשל בעון נדרים
 ושבועות, הרי כרוצח נפשות, רחמנא ליצלו, כי גורם מחלוקות בין
 בני אדם, וגם גורם רעות רבות לבניו, רחמנא ליצלו, ונחשב כהורג
 נפש בשנגה, חס ושלום.

התקין של הפונם בדבורו שירבה בדבורים של אמונת היחוד

ותקונו על ידי שיברח אל ערי מקלט, שהם שלש ערים בארץ
 ישראל ושלש מעבר לירדן, ועוד ארבעים ושנים עיר מערי הלויים.
 ומבאר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ערוכי תלמוד ה"ק אות כ"ה),

שהשש ערי מקלט הן השש תבות של "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", והמ"ב ערים נוספות, הן המ"ב תבות של פרשת ואחבת ה' אלקיך וגו', עין שם, כי התקון של הפגם בדבורו, ושיגור רציחה בשגגה, חס ושלום, לתקן דבורו על ידי דבורים קדושים של אמונה וקבלת על מלכות שמים, שהם הפסוקים של שמע ישראל וגו' ואחבת וגו', כי הדבורים הקדושים של קריאת שמע ואמונת היחוד, יחזירו אותו אל הדבקות בו יתברך, ואל קדשת התפלין המזכרות בפרשת קריאת שמע, ועל ידי זה יתקן עונו, ויזכה לתשובה באמת.

לא להמתין עם התשובה להדש אלול אלא כבר בהדש אב לשונ בתשובה ובה יש לומר רמז בפסוק לא' יחל' דברו' בכל' היוצא מפיו יעשה, סופי תבות אלול, כי חדש אלול הוא חדש התשובה, ועקר התשובה לתקן את אשר פגם בדבורו כל השנה, ולדבר רק דבורים קדושים וטהורים של תורה ותפלה, דבורי אמונה ויראת שמים, ועל ידי זה יזכה להגיע אל הדבקות בו יתברך, ולהמשיך על עצמו שנה טובה ומברכת. והנה אנחנו קורין תמיד פרשת נדרים בימי 'בין המצרים', להודיע שאין לחבות על ימי אלול וימי ראש השנה, לעשות תשובה על פגם הדבור, רק בכר בימי חדש מנחם אב,

עלינו לעסוק בתשובה ובתקון הדבור, וכמוכא רמז בספרים הקדושים (עין ספר הקדוש "שער יששכר" מאמרי חדש אלול סימן יג), על מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות סא ע"א): 'אחורי ארי ולא אחורי אשה', שתרי המזל של חדש אב הוא ארי, והמזל של חדש אלול הוא בתולה, אשה, ורמזו לנו חכמינו הקדושים, שצריכים לעשות תשובה מיד בימי אב, שהוא אחורי "ארי", ולא לחכות על ימי אלול שיהיה אחורי "אשה".

והשם יתברך יזכנו לחזור בתשובה שלמה לפניו באמת, ונזכה לתקן את כל אשר פגמנו בדבורים רעים ואסורים, עדי נזכה להגיע אל הדקות האמתית בו יתברך, ולראות בכיאת משיחנו ובבגון מקדשינו במהרה בימינו, אמן ואמן.

